

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Elhanyagolt iparágak.

Magyarországon a „non possumus“ elve alapján intézik el az érdekeltek az iparfejlesztés minden kérdését, mert Ausztriával közös vámterületen élünk. Múltanyoljuk a textil-, papir-, üveg- és még sok egyéb iparág felénk lépéseit mai vámterületünkön, de határozottan bűnnek tartjuk, ha olyan iparágak, a melyeknek a közös vámterülethez semmi közük sincs, abszolúte nem fejlődnek. A helyi jellegű iparok: az építő-, husfeldolgozó- és sütőipar fejlődése független a közös vámterülettől. Miért nem állnak tehát ezek az iparágaink a fejlettség olyan fokán, mint a megfelelő német, osztrák, amerikai és angol iparágak? Csak nem meri valaki azt állítani, hogy a bácskai, baranyai és szepességi téglagyárak, agyagtelepek és kőbányák azért nem dolgoznak modern gépekkel, mert az osztrák téglá elnyomja őket? Hiszen az építőipar nyersanyagai nem bírják meg a nagy távolságra való szállítás költségeit. Vagy csak nem állítja valaki, hogy a budapesti és vidéki pékek, mészárosok, meg hentések azért nem rendezkednek be modern

gépzemre, mert az osztrák konkurrencia nem engedi? Nem, ezt nem mondja senki, mert a visszamaradottság oka föltétlenül másutt rejlik.

Magyarországon az ipari termelés felsorolt három ága azért van elhanyagolva, mert művelt ember nem blamálja magát azzal, hogy pék vagy mészáros legyen, építőiparunk segédágai pedig (a téglá, homok, habarcs, cement gyártása, kőfejtés és agyagipar) szakemberek híján marad vissza. Mig Németországban okleveles mérnök-specialistákat nevelnek az építőanyagipar számára, addig nálunk ez az iparág egészen ötletszerűen, a véletlen hatása alatt fejlődik, mert hivatásos szakembereket egy iskola sem nevel a számára.

Németországban a sütőipar oly méretekben fejlődik, hogy már kis városokban is dagasztó, gyuró, szaggatógépek és folytonos működésű sütőke-mencék vannak üzemben. A nürnbergi süteménygyárak vagonszámra állítják elő a piskótát, mézeskalácsot, teasüteményt s általában olyan táplálószerket, amelyek akár évekig elállnak s

elárasztják velük egész Európát, de amellet még sem képesek a szükségletet fedezni. A német husfeldolgozóipar és a vele kapcsolatos vegyipar hasonlóan gépekkel dolgozik. A nagyvárosi mészáros és hentes a húst központi gyárakból szerzi be, amelyekben a higiénia és kémia összes törvényeit kiaknazzák a fogyasztók érdekében. A hulladékokból pedig piperecikket, kalodont, enyvet, műtrágyát és bőrt gyártanak.

A német építőipar klasszikus ki-
fejlődése pedig szinte megdöbbentő.

Lefőzte Angliát és Amerikát, pénzt és jólétet adott száz és százezreknek, új lakóházakkal látott el ötvenmillió embert, kiépített ezer és ezer kilométer vasutat és országutat, szóval nagyhatalommal lett, mert nagyműveltségű szakemberei nem pazarolták el erejüket a középítkezések munkáinak a megszerzésére, hanem a nép, az ötvenmilliónyi német nép lakásszükségletére, mint sziklánál szilárdabb talajra építették föl gyáraikat.

A felsorolt három iparág Magyarországon épp úgy fejlődhetnék, mint a

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A sárga csikó.*)

Irta: **Türr Antal.**

Suba Tóni híres betyár volt az Alföldön. Nem félt se esendbiztostól, se vármegye legényétől, de még magától a tekintetes vármegyétől sem. Akkor még nem volt kakastollas, zöldbokréta zsandár, aki nyomon követte a betyárt és előkerítette, ha mindjárt a föld nyelte volna is el.

Suba Tóni nem ölt, nem gyilkolt, csak rabolt. Legalább a monda ezt tartja felőle. Ezt is csak ott hajtotta végre, ahol nem igen érezték meg a kárt. A szegény embert azonban nem bántotta, sőt ha a kis „lajbijában“ pihent éppen egy-pár forint, oda is adta neki.

— Hadd nyomorogjon vele! — mondogatta magában.

Az alföldi csárdákban mindenütt ismerték még a lova horkantását is. Ha belépett az ivóba, le kellett hajolnia, nehogy a mestergerendába üsse a fejét. Szép szál legény volt: sudár, mint a jegénye. Ilyenkor

*) Megjelent az „Ország-Világ“ folyó évi 30-ik számában.

ledobta magáról a cifra szűrét és odaült az ikszlábu asztalhoz búsulni. A csárdásné felkapta a szűrét és bevitte a „tisza“ szobába. Ott volt annak a legméltoőbb helye. Ez a cifra szűr volt a tanuja annak, hogy hány-szor volt ő a betyár vállára borulva.

A bandája csupa szegénylegényekből állott, akiket a „mesterségükre“ a banda feje jól kitanított. Olyan ügyesek voltak a legényei, hogy egymást is meglopták anélkül, hogy valaha megtudta volna csak egyik is, hogy melyik társa kotorászott nála a „tilosban“.

Egyszer egy megyei hajdu is beállott a bandájába. Ugy történt a dolog, hogy valami vendégség alkalmával elkászolódott a nemzetes alispánéknál egy ezüst kanál. A Jóska hajdu volt a nemzetes alispánék „kommenciós“ szolgálója, ráfógták hát, hogy az ő kezén tünt el az ezüst. Pedig Isten látta a lelkét, hogy az tisza, mint a nap. De hát ráfógták és a esendbiztos urnak a pártfogásába adták, hogy egy kicsit „csiklandozza“ meg a ballábát, ha kell, a jobbikat is, de még föllébb is.

A esendbiztos vallatóra fogta, csiklan-

dozta is ott, ahol éppen nem volt csiklandós a Jóska hajdu, de nem tudott belőle kivenni semmit sem. Egyre azt hajtogatta:

— Ártatlan vagyok a dologban!

— Dejszen, majd kitudódik az öcsém!

— mondta a esendbiztos és barátságosan húzta végig a hajdu hátán a mogyorópálcát, úgy hogy annak a bőre is lehámlott utána.

A hajdu fájdalmában fölordított:

— Jaj, tekintetes uram!

— Megéri az az ezüst a botütéseket —

mondta egykedvűleg a esendbiztos és tovább is suhogtatta a mogyorópálcát.

— Én nem loptam el — rimázkodott Jóska.

— Hát ki?

— Tudja Isten, hogy kinek a kezéhez ragadt abban a nagy „vásárban“ — rebegette a hajdu.

— Van-e gyanud valakire? — kérde a esendbiztos.

— Nines. Mind böcsületes ember volt ott.

— Olyan, mint te — mondta gunyolódva a esendbiztos.

— Igenis! — felelte bátran a hajdu és nagyot ütött a mellére.

német birodalomban fejlődött. Nem bántja sem külföldi konkurrencia, sem Ausztria ipara. A fiatal magyar mérnök azonban inkább elmegy ötven korona hónapi fizetésért telefonkezelőnek, semhogy az iparnak ezekkel az elhanyagolt ágaival foglalkozzék. Ötven korona kezdőfizetést a kisipar bármelyik ágában kaphat a mérnök s ha az oklevelén kívül van természetes, józan esze is, akkor öt év alatt nagyobb ur lehet protekciós kartársainál, akik mint állami mérnökök három-négyezer korona évi fizetést kapnak.

Miért kell két-háromszáz magyar gépészmérnöknek, kik a műegyetemei évenként diplomát kapnak, négy esztendőn keresztül állandóan matematikai analízist és elméleti géptant tanulni? Talán azért, hogy diplomával a kezükben, éhen haljanak? Ha annak a sok törekvő fiatal emhernek, aki ambícióból gépészmérnökké lesz, csak a felét képeznék ki gyári mérnöknek, biztos vagyok benne, hogy Magyarország elhanyagolt iparágait ezek a fiatal óriások egy évtized alatt olyan hatalmasra tennék, mint amilyenek a megfelelő német iparágak.

Le kell küzdeni azt a furesa közfelfogást Magyarországon, hogy a nagyipar alapját a pénzes emberek vetik meg. A nagyipar keletkezésének tipikus menete az, hogy az okos kisiparos hosszú évek munkája árán gyárossá lesz. Budapest és a vidék összes gépgyárai apró kovácsműhelyekből fejlődtek ki. A bőrgyárak, nyomdák, szövetfestő gyárak, malmok és minden nagyipari telep, amelyet nem állami szubvenció hozott létre, kisiparból fejlődött ki. Az az újabb gazdasági tünemény, hogy bankkonzorciumok alapítanak nagy

gyárakat, csak szórványos jelenség, amely mellett a nagyipar tipikus keletkezésmódja azonban mindig a régi marad.

A magyar nép figyelmét föl kell hívni a gazdasági élet helyes értelmezésére. Magyarországon nincs gazdasági közélet! Nemcsak most nincs, a mikor a politika hullámverése mindent elsöpört, hanem még egyáltalában nem volt soha. A közvéleményt legfőleg az önálló vámtérület és az iparpártolás kérdése foglalkoztatja. Ez azonban nem gazdasági közélet. Minden államban, a hol nincs még gazdasági civilizáció, ilyen kérdések foglalkoztatják a közvéleményt. A világhatalommá fejlődött Rómát az tette tönkre, hogy gazdaságilag civilizálatlan maradt és államférfiai meg tudósai a nemzetföntartó termelést rabszolgákra és idegenekre bízta, míg ők maguk csak nagy vonásokban és jogi relációkban foglalkoztak a termeléssel.

Galiciában, Magyarországon, Törökországban és Perzsiában éppen olyan a gazdasági élet, mint Rómában volt. Az államférfiak és tudósok zöme nem foglalkozik a termelés részletkérdéseivel s így ki vannak szolgáltatva tanácsadóiknak. A produktív termelés pedig a legtudatlanabb nép kezében van, mert a mint valaki csak teheti, hivatalnok, orvos, ügyvéd, tanár lesz, szóval improduktív pályára megy. A világ gazdaságilag civilizált államaiban Angliában, Franciaországban, a német birodalomban éppen megfordítva történik. A legelőkelőbb államférfiak és a tudósok nagy zöme a nemzeti termelés szolgálatában áll. Nem elégséges csak általánosságban foglalkozni a gazdasági jelenségekkel. Mozgósítani kell a közvéleményt, hogy ne csak elméletben és

politikában, hanem valósággal is gazdálkodjunk és dolgozzunk. Addig, míg minden művelt és nagytudományu ember a hivatalnoki pályára megy és a nemzeti termelést a parasztra, meg a koldus kisiparosra bizzuk, addig Magyarország függetlensége csak papiros okmányokban lesz letéve.

Az iparnak olyan ágairól beszéltem, a melyek a két legnagyobb emberi szükséglet számára dolgoznak, a táplálékszergyártásról és az építő-iparról, a melyekhez képest a textilipar bagatell dolog. Ezeknek a fejlődése független a külföld versenytől és Ausztria iparától, még sem tudnak zöld ágra vergődni, mert a „non possumus“ elve megölt már nálunk minden gazdasági kibontakozást. Pedig a gazdasági közömbösséget minden áron meg kell szüntetni, mert ha a világhatalomra vergődött Róma Európa vad népei közt összedől a gazdasági közömbösség miatt, akkor Magyarország sem fogja gazdasági fejlődés nélkül a versenyt kibírni Európa modern népei közt.

B. H.

A bácsmezei függetlenségi párt megalakulása.

A Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi párt országgyűlési képviselői azon fáradoznak, hogy megyénkben a megyei függetlenségi pártot megalakítsák. Ezen célból a mozgalom élén álló vezetők a következő felhívást bocsájtották ki:

Mélyen tisztelt uram!

A magyar nemzeti álláspont a legutóbbi képviselőválasztásoknál Bács-Bodrog vármegyében is hatalmas diadalt aratott. Ezen diadalt kiaknázatlanul hagyni, a hazafias érzés fellobbanásánál megállani nem szabad. Kötelességünk annak üdvös credményeit a jövőre nézve is biztosítani. Kötelességünk eszméinket a legszélesebb körben tovább terjeszteni, hogy ha ismét út a cselekvés

A csendbiztos látta, hogy nem jut dülöre, rázárta a kóter ajtaját és otthagya a hajdut. Gondolta magában:

— Majd kivallod holnap, ha megehezteél.

Azonban napok múltak el, de a csendbiztos nem tudott eredményt felmutatni. Az alatt az idő alatt pedig az a bolondos ezüst kanál is megkerült a „kredenc“ háta mögül, ahová valamelyik szerelmes szobalány ejtette le a nagy kapkodásban, amit a Jóska hajduval elkövetett, ha egy pillanatra kikerülhették a mulatozó urak árgus szeméit. Végre is jelentette a csendbiztos az alispánnak:

— Nemzetes uram, ez a legény ártatlan!

— Ha ártatlan, ki kell bocsátani — mondta a jószívű öreg.

Jóskát kibocsájtották a fogdából, de a szégyen annyira bántotta a tisztá lelkét, hogy rögvést otthagya a megyeházát a nemzetes alispánnal együtt.

Ekkor határozta el magában, hogy beáll a Suba Tóni bandájába betyárnak. Ártatlanul ült, hát rá akart szolgálni, hogy máskor ártatlanul ne üljön. Ha más bünt el nem is követ, de a komiszáriust ő is megcsiklandozza. Szemet szemért!

Az útja a „Betekints“ mellett vitte el. Fáradt is volt, szomjas is volt, gondolta hát magában:

— Jó lesz itt egy kis pihenőt tartani.

Amint belépett az ivóba, ott találta Suba Tónit, a híres vezért, amint egy asztalnál ült és buslakodott a jó homoki buckás mellett. Jóska hajdu böcsületudással köszöntötte:

— Csés' jó estét adj' Isten!

Nem ismerték egymást, hát a volt hajdu köszöntésére avval felelt a haramia, hogy ráfogta a kétesövű pisztolyát, ami előtte hevert mindig az asztalon. A cifra, zsinóros mundértól egy kicsit meghökölt és azt hitte, hogy már el van árulva. A megye katonái bekerítették, ezt a legényt meg előre beküldték spionnak. Jóska azonban legyintett egyet a kezével és azt mondta:

— Soh'se fájadjon kend!

— Hát ki vagy? — kérde a vezér.

— Szalkai Jóska, elesapott hajdu.

— Akkor hát kerülj beljebb — mondta Suba Tóni és parolát csapott a legény markába. Aztán letessékelt az asztalához és megkínálta egy-pár „klázi“ buckással.

Szalkai Jóska még mindig nem tudta, hogy a vezérrel van dolga. A bor megoldotta a nyelvét, aztán töviről-hegyire elmesélte az ü „esetét“.

Suba Tóni figyelmesen hallgatta. Mikor pedig Jóska száján kiesuszott az a szó, hogy:

— Most beülök Suba Tóni bandájába, a vezér fölállott, nyakon ölelte a legényt és azt mondta:

— Elfogadlak! Derék katonám lehetsz, ha jól viseled magad!

Szalkai Jóska csak most tudta meg, hogy a banda fejével parolázott. Egy kicsit kényelmetlenül feszengett a zsinóros dolmányban, mikor Suba Tóni hatalmas, sudár alakja egyenesedett ki előtte, de azért azt mondta:

— Az akarok lenni!

— A halálod napjáig?

— Az utolsó óráig! — mondta az elkeseredett hajdu és megesküdt mindjárt a vezér rézfokosára.

Ez volt a feszület.

Suba Tóni nagyon örült ennek a jó fogásnak. Már rég vágyott ő olyan legény után, aki a vármegye „belső uraihoz“ bejáratos volt. Tudta, hogy sok titkot lehet majd

órája, még nagyobb győzelmet vívhassunk ki. Ezt a célt azonban csak erőink egyesítése állandó együttműködés, erőteljes szervezés mellett érhetjük el.

Óhajtjuk tehát, hogy:

1. Bács-Bodrog vármegyei 48-as és függetlenségi párt központilag, választókerületenként és községenként szerveztessék.

2. Az ekként szervezett 48-as és függetlenségi párt hívja fel azonnal a többi összes koalicionális pártokat az együttműködésre. Az együttműködés mai célja: a nemzeti ellenállásnak Bács-Bodrog vármegyében egyesült erővel való szervezése.

3. A 48-as és függetlenségi párt és a többi koalizált pártok a törvényhatóságok termében is kezdet fogva működjenek nemes és hazafias céljaik kivívásánál.

Felkérjük mélyen tisztelt elvtárs urat, hogy a szervezést és együttműködést megállapító alakuló gyűlésen, amely Zomborban, 1905. évi augusztus hó 13-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor a Vadászkiirt-szálloda nagytermében fog megtartatni, okvetlenül megjelenni sziveskedjék, vagy ha akadályozva lenne, úgy maga helyett oda más elvtárs urat küldeni kegyeskedjék.

Ezen gyűlésnek tehát több feladata van s ezért hangsúlyozzuk, hogy 48-as és függetlenségi párt megyei szervezetének megállapítása után azonnal határozni fogunk a koalicionális pártok mai közös céljának, a nemzeti ellenállásnak egyesült erővel való keresztülvitele felől, s ezért megjelenését akkor is kérjük, ha mélyen tisztelt uram nem tartozék a 48-as és függetlenségi párthoz.

Számítunk mélyen tisztelt uram megjelenésére és akciónkban való hathatós részvételére.

Zomborban, 1905. augusztus havában.

Fernbach Károly, Mukits Simon, Varga Károly,
orsz. képviselők.

Baloghy Ernő dr.,
a szervezési akció előadója.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én reggel 9 órakor Hauke Imre polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlésen a bizottsági tagok közül nagyon kevesen jelentek meg. Tudósítónk a közgyűlésről a következőkben számol be:

Főispáni átirat Radisits Lázár városi II. aljegyzőnek az üresedésben levő városi I. aljegyzői állásra történt helyettesítése tárgyában. — Tudomásul vétetett.

A m. kir. közigazgatási bíróság ítélete az 1904. évi február hó 20-án megtartott városi tisztújítás elleni felebbezés tárgyában. — Tudomásul vétetett és további intézkedésre a tanácsnak átadatott.

A városi tanács előterjesztése az önként befizetett s a városi pénztárnál visszatartott állami adóknak mikénti kezelése tárgyában. — A befizetett adók a zombori takarékpénztárnál helyezendők el.

A villamvilágítási bizottság jelentése a villamos mű beruházási költségeinek miként leendő fedezése tárgyában. — A város egy nagyobb kölcsönt fog felvenni és abból fogja fedezni a költségeket.

A városi kölcsönök konvertálása, a villamvilágításra szükséges új kölcsön megszavazása, valamint a beérkezett pénzügyi ajánlatok elbírálása és a kölcsön felvétele végett teendő intézkedések iránt. — A város a Magyar Földhitelintézetől egymillió százezer koronát fog felvenni 4-7% évi annuitás mellett 50 évre. Ebből konvertálja a régi kölcsönöket, ebből fedezi a villamvilágítás költségeit. A fennmaradt összegből pedig a város belterületén óvodákat állít fel.

H i r e k.

Kinevezés. Pakulár Gerő adóhivatali ellenőrt a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök adóhivatali segédde nevezte ki és Zomborba áthelyezte.

Anyakönyvvezetőhelyettesek kinevezése. A belügyminiszter a bacs-borsódi anyakönyvi kerületbe Grünfelder János községi irnokot, a bajmókiba Kókay Károly segédjegyzőt, a begecsibe Gaisin Tamás községi irnokot anyakönyvvezetőhelyettesekké nevezte ki.

Eső! Hetek óta még csak tenyérnyi felhőt sem láttunk az égen. A hőség szinte elviselhetetlen és a forró kánikula úgy kiszáritotta a földet, hogy minden növény kiég. A kukorica, melyhez oly szép reményeket fűztünk, teljesen kiszárad, a cső fejlődése

megakadt, úgy hogy nem egy helyen takarmánynak vágják ki. A kerti vetemények is sínylik az eső hiányát, sőt a szőlő sem lesz olyan fejlődött és tökéletes, mint a rendes időjárás mellett. Nap-nap után imádkoztunk az ég termékenyítő könyeiért. Végre vasárnap szürkés fellegek tornyosultak. Megeredtek az ég csatornái és áldást hozólag hullottak a szomjas földre és sínylő növényzetre.

A főkapitány figyelmébe. Agilis rendőrkapitányunknak, ki minden üdvös és hasznos tanácsot megfogad és azokat szánlni igyekszik, az alábbiakat szives figyelmébe ajánljuk: 1. Fordítson a rendőrség nagyobb gondot az aszfaltjárda tisztántartására, mert az eldobált dinnyehéjak és gyümöleshulladékoktól testi épségének kockázata nélkül a közönség azon nem járhat. Hétfőn reggel is 5-6 illuminált muzsikus legény a nézőközönség legnagyobb bosszúságára és részint örömeire tette járhatatlanná az egymás hátához vagdalt dinnyehéjjakkal a háztulajdonosok által megsepertetett járdát. 2. A gyümölespiacra is terjessze ki a rendőrség figyelmét. Telve van a piac éretlen, zöld gyümölesfélékkel, különösen szilvával, amelyet olesóságánál fogva a szegényebb néposztály vásárol. Az ilyen éretlen gyümölcs evése könnyen tápot nyújthat a tifuszjárványnak, amelynek elkerülése végett minden óvintézkedés és így a gyümölespiac szigorú ellenőrzése is foganatosítandó.

Szerencsétlenül járt kerékpáros.

Littke Ernő, Littke József pécsi pezsgógyáros fia szenvedélyes kerékpározó volt, amelynek árát most drágán fizette meg. E hó 4-én hosszabb kiránduláson volt, amelyről este érkezett vissza a városba. Amint az egyik lejtős utcán a kormányt eleresztve hajtott lefelé nagy gyorsasággal, a fékezhetetlen sebességgel iramodó gép, még mielőtt leugorhatott volna, nekivágódott a katolikus kör palotájának. Esméletlen állapotban szállították a városi kórházba, hol a főorvos megállapította, hogy a zuzódás oly veszedelmes, hogy a szerencsétlenül járt ifju jobb karját le kell vágni. A műtétet rögtön végre is hajtották. Felgyógyulásához mindamellett kevés remény van, mivel koponyarepedést is szenvedett, de ha fel is gyógyulna, egyik kezét örökre elvesztette. A szerencsétlen ifju iránt az egész városban általános a részvétel.

Tűz. Temerinben a múlt héten nagy tűz volt; három földhözragadt szegény ember házát hamvasztotta el, amelyek egyikében a butor is bennégett. A szegény emberek csak akkor látták a kárt, amikor este hazatértek. A tüzet állítólag a gyermekek vigyázatlansága okozta.

belőle kibogozni, mert hát asszonyoknak, hajdunak hamar eljár a szája.

Leültek újra az asztalhoz és kocintgattak. Suba Tóni egyre biztatta Szalkai Jóskát:

— Csak beszélj bátran! Itt olyan jó helyen vagyunk, hogy még az Isten se hallja meg az „imádságunkat“.

És Jóska hajdu beszélt, mesélt, Sáromberek vármegye nagyságos és nemzetes urairól. Talán olyant is mondott, amit jobb lett volna elhallgatni. Még a szép asszonyokról se felejtkezett meg.

— Hát osztán, olyan gazdagok ott az emberek? — kérdezte a vezér igazi betyár kíváncsisággal.

— Még a paripa is buzát abrakol — mondta Jóska.

— Hát a nemzetes alispánéknak van-e valamijök?

— Hogy van-e?

— No, hát!

— Olyan sárga csikója van a nemzetes urnak, hogy a világon sincs annak párja! Még csak négy éves, de 100 aranyért se adná.

— Megülted-e már?

— Há'szen én tanítottam a „rajcsulban“

is. Mást nem is túrt meg a hátán. Még a lovászcigányokat se!

— Hát engem megtúr-e?

— A „Villám“?! —

— Az.

— Nem a'!

— Szeretném megpróbálni.

— De hogyan? . . .

Erre már adós maradt a felelettel Suba Tóni, mert betoppant hozzájuk a tüzről pattant csárdásné, odaült egyenesen a vezér ölébe, átnyalabolta a nyakát és a fülébe dudolgatta:

Cigányasszony sátora,
ladi, ladi, lom.

Megégett a hátulja,
ladi, ladi, lom.

Én a vajdát nem bánom,
Csak a lányát sajnálom,
Hisz' ő volt a zimberi, zombori szép
[asszony, jó asszony,
ladi, ladi, lom . . .

E közben alacsonyán járt már a hold az égen. Szürkülni kezdett. Suba Tóni egy hosszú csókot nyomott a csárdásné furulyázó ajakára és intett Jóskának, aki a fáradságtól meg a bortól már szinte elálmosodott, hogy:

— Talpra!

Elindultak a banda felé, amely nem messze a csárdától egy nádasban rejtőzködött. A nádas előtt megállott a vezér, megfújta a sipját, amire egy pár perc alatt előtte állott katonásan az egész bandája. Valami tiz legény. Csak éppen az a kettő hiányzott, aki „portyázáson“ volt. Suba Tóni így szólott hozzájuk:

— Van-e ujság?

— Nincs! — mondták egyszerre a legények.

— No, hát hoztam egy új cimborát. Becsüljétek meg!

A banda valamennyi tagja kezét szorított Jóskával, aztán vele együtt újra eltűnt a nádasban.

Jóskát, még bele nem tanult a „mesterségbe“, csak kémszemlékre használták. Egyik csárdától a másikig sétáltatták, hogy tudja meg, hogy tiszta-e a levegő? Nem ütle valahol az istennyila? Különösen a zivataros, sötét éjszakákat használták föl a betyárok, mert az kedvezett leginkább a mestersegüknek.

(Vége köv.)

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Oravecz Gyula újvidéki állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá nevezte ki.

Értesítés. A zombori első önszegélyző szövetkezet igazgatósága tudatja tagjaival, hogy folyó évi július hó 30-án hozott határozatával a vasárnap délutáni hivatalos óráit beszüntette és hivatalos óráit ezentúl vasárnap, hétfőn és kedden délelőtt 8 órától 12 óráig tartja.

Halálozás. Özv. Purmann Alajosné fia: Purmann Aladár műegyetemi hallgató, ifjú életének 23-ik évében folyó hó 4-én hosszas szenvedés után Zomborban elhunyt.

Pályázat. A zombori községi iparos tanonciskolánál egy tanítói állás van üreseedésben. Kérvények az iparos tanonciskola felügyelő bizottságára címezve augusztus hó 10-ig Temunovich József felügyelőbizottsági jegyzőnél nyújtandók be.

Kegyuri ülés. Zombor szab. kir. város római katolikus kegyuri bizottsága 1905. évi augusztus hó 13-án d. e. 11 órakor a város háza nagyertermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az egyházmegyei főhatóság leirata a polgári leányiskola szervezésének jóváhagyása tárgyában. 2. Az egyházmegyei főhatóság leirata az újtemplom és szerelvényeinek a karmelita-rend részére történő átadása tárgyában. 3. Az egyházmegyei főhatóság leirata özv. Purmann Alajosné panasza tárgyában. 4. Az egyházmegyei főhatóság az 1904. évi számadásokat jóváhagyja. 5. A szegedi kir. ítélőtábla végzése a kir. kincstárnak a r. kath. egyház javára bekebelezett tulajdonjog iránti ügyében beadott felfolyamodása tárgyában. 6. A zombori takarékpénztár bemutatja Rados Márk iskolaalapbeli tartozásának kifizetéséről szóló elismervényt. 7. Zombor szab. kir. város tanácsa megküldi a zomborvidéki lecsapoló társulat hirdetményét. 8. Az egyházzvagyon kezeléség jelentése a „Rökus” temető kerítésének költségeire szolgáló letétként kezelt összegből fennmaradó felesleg hovaforditása tárgyában. 9. Az egyházzvagyon kezeléség jelentése a templom és plébániaépület javítási költségeinek kiutalványozása iránt. 10. Az egyházzvagyon kezeléség jelentése a „Havi Boldogasszony” kápolna javítási költségei kiutalványozása iránt. 11. Az egyházzvagyon kezeléség jelentése az 50 koronán aluli költségek utalványozásának jóváhagyása iránt. 12. Az elnökség jelentése a „Kekezovits Blanka”-féle sír áthelyezése tárgyában. 13. Az elnökség jelentése a „Tóth Kálmán”-féle sír áthelyezése tárgyában. 14. Az elnökség jelentése a „Müller szül. Gfeller Erzsébet”-féle sírhant áthelyezése tárgyában. 15. Az elnökség jelentése az „Ádám”-féle sírbolt áthelyezése iránt. 16. Ödny Kristóf kérvénye papiadó leírása iránti ügyében. 17. Hegyi Kálmán kérvénye papiadó leírása iránti ügyében.

Gyanus haláleset. Szerdán reggel hirtelen meghalt Németh József topolyai bádogos 30 éves felesége. A rendőrség névtelen feljelentést kapott, hogy az asszony halálát bűnös kuruzslás okozta, minek következtében megindult a nyomozás s a hullát pénteken a törvényszéki orvos felboncolta. A boncolás eredményéhez képest a vizsgálatot folytatják a kuruzsló asszony ellen.

Vesztett macska. Zentán a felsővárosi tehénesorda közé egy vesztett macska keveredett éppen akkor, midőn a tehének a kut körül heverésztek. A macska a tehénekre vetette magát s karmolni és harapni kezdte azokat. A tehének a nem várt támadásra megriadva szarvaikkal védekeztek s egyik tehén szarvával lesujtotta, úgy hogy a földön elterült. A két pásztorfiu odaszaladt, hogy leverjék a vesztett állatot, de midőn közelbe jöttek, a macska újra felugrott és a fiukra vetette magát, kiknek kezét és lábát összemarcangolta. Ekkor ért oda Varga rendőrbiztos és egy rendőr, kik pár lövéssel ártalmatlanná tették a vesztett állatot. A két összemarcangolt fiut sebeik bekötözése után a Pa-teur-féle intézetbe gyógykezelés végett felszállították.

Falcione-ösztöndij. Zombor város közönsége mint a Falcione Gyula-féle ösztöndij alapítvány kezelője 1905—1906. tanév 1-ső felétől megüresedő évi 1200 koronával javadalmazott három, esetleg meghosszabbítás esetén két ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet. Ezen állások elnyeréseért oly zombori illetőségű vagy születésű, szegény magyar, német vagy bunyevác ajku, nem nemes származású, r. kath. vagy protestáns vallású ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai fő- vagy algimnáziumban, fő vagy alreáliskolában, felsőbb és alsóbb foku kereskedelmi iskolában, hazai tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémián, országos mintarajziskolában vagy bármely magasabb foku hazai, de mindenkor magyar szellemű tanintézetben folytatják tanulmányukat. A pályázni szándékozók kérvényüket a városi tanácshoz címezve folyó évi augusztus hó 25-éig bezárólag tartoznak benyújtani.

Dohány nagyáruda bérbeadás. Baján felmondás következtében üresedésbe jött dohány nagy-, valamint dohány és szivar különlegességi áruda folyó évi szeptember hó 18-án délelőtt 9 órakor a béérkező írásbeli ajánlatok alapján bérbeadták.

Egy bűnpör örültje. Moholról írják: Az országos szenzációjú péterrévei mérgezési bűnpör egy mellékalakjának szomorú vége foglalkoztatja most községünk lakosságát. Bokod Mihályné, egy jómódu földmivelő neje, a péterrévei tömeges mérgekeverési bűntények felderítése óta állandóan üldözési mániában szenvedett. Hogy a szerencsétlen asszony lelkiállapota milyen összefüggésben állott a bűntettek történetével, eddig rejtély s valószínűleg az is fog maradni, mert a rémlátások hatása alatt megtévelyodott nő harmadszori kísérlete sikerült s mult hétfőn a Tisza vizében lelte halálát. Mikor Bokodné meghallotta, hogy a péterrévei mérgekeverőket letartóztatták, nap-nap után lehagoltabb lett s néhány hét múlva már ha csak emlegették előtte a csendőrt vagy rendőrt, idégrohamokba esett s egy ilyen alkalommal a házuk udvarán levő kutba is ugrott, de sikerült még élve kimenteni. Ezután egy ideig nyugodtan viselkedett, de két hét előtt ismét erőt vett rajta az üldözési mánia s ekkor egy konyhakés segélyével kísérlete meg az öngyilkosságot, de a szurás ezuttal sem volt életveszélyes. Mult hó 31-én végre egy örízetlen pillanatban kiment a Tisza partjára s ott a folyóba vetette magát. Másnap reggel fogták ki a halászek holttestét.

Halál a vízben. Szentpéteri Sándor Witztum József bajai hentesiparosnak lovait ment megusztatni a Sugovicára mult szerdán. A szerencsétlen legény mikor ebbeli dögával elkészült, a lovakat a vele volt inas őrizetére bízta, hogy ő maga is megfürdjék. Alig lépett azonban a vízbe, már is a mélységbe merült. Hasztalan volt a segítségére siető inasgyerek minden igyekezete, mellyel a fuldoklót átkarolva, kimenteni iparkodott; az uszni nem tudó testes legényt őt is magával ragadta volna, ha idejekorán le nem fejté annak nyakába kapaszkodó kezeit. Így tehát vesznie kellett a szegény ifjunak. Fel-felbukkant ugyan még néhányszor egy-egy pillanatra a közelben foglalatokodó mosó-asszonyok rémült jajveszékése közben, hogy kétségbeesett kapkodásával és tompa halálhörgésével bizonyoságot tegyen a haláltusa borzalmas voltáról, de ezután eltűnt a hullámok között. Félóra múlva pedig a temetkezési helyet jól ismerő halászek kerítő hálójával emelték ki a rejtelmes sírgödörből Szentpéteri Sándor holttestét.

Villámcsapás. Ószivácon a villám egy kazal gabonába beütött, amely mellett a tulajdonos és felesége az eső ellen meghuzódtak. A villám mindkettőt agyonsujtotta. A tázal leégett.

Elgázolta a vonat. Pénteken d. e. az Óbecséről Újvidékre menő 10 órai vonat eltaposott egy kocsit. A város alatt közvetlenül vezető vasut nincs elkorlátozva, nincs sorompóval ellátva és így még szerencse, hogy nem mindennapos a hasonló szerencsétlenség. A szerencsétlenül járt béres, ki-

nek Sági Mátyás a neve, téglát hordott és 10 óra felé üres kocsival tartott kifelé a téglagyárhoz, amikor az Újvidékre vezető vonat elütötte. A mozdony a kocsit végéig érte és dobta ki több lépésnyire, úgy hogy az egyik ló is elesett, a kocsin ülő béres pedig súlyos sérüléseket szenvedett, annyira, hogy eszméletlenül vitték a megállított vonatról leszállt emberek az első órházhoz, ahova rögtön orvost is hívtak. Hogy miként történt a szerencsétlenség még nem lehetett megállapítani, mert az önkívületben levő béres nem volt kihallgatható. A mozdonyvezető állítólag három izben is füttyült, így lehet, hogy a nagy melegben a kocsis elaludt és úgy vitték a lovak vakul a veszedelemnek. Mások szerint az óriási porban nem látta a kocsis a jövő vonatot, csak már az átjárónál, amikor a lovak megvadultak és föltartóztatlanul rohantak a sínekre, ahol a vonat sem volt megállítható. A kocsiroscok alól kivett béres tudná a valót megmondani, ha életben marad súlyos sérüléseivel, amelyek mellkasát zúzták össze. Az egyik ló is sebet kapott, mert az eltört rud fölhasította az oldalát. — Mindenesetre okulni kell e vasuti szerencsétlenségből és követelni kell a vasuti sorompó fölállítását, addig is pedig a vonat minden kanyarultnál állandóan füttyüljön, hogy a porfelhők által eltakart uton járókat figyelmeztesse a veszedelemre.

Napszurás áldozata. A mult hét derekán Bogdy Sándor titeli lakos kint dolgozott a mezőn s a nagy hősségben oly rosszul lett, hogy haza kellett szállítani. Azóta élet-halál között lebeg.

Rigó Jancsi Szabadkán. Nevezetes vendég érkezik e hó 10-én Szabadkára. Elsősorban a város cigány társadalmában fogadják örömmel és növekedő büszkeséggel azt a szenzációs hírt, hogy Rigó Jancsi, a híres volt Rómeója a csodaszép és gazdag Chimay hercegnőnek, csütörtökön Szabadkára érkezik és a Nemzeti szálloda kert-helyiségében teljes zenekarával hangversenyt rendez.

Szénne égett gyermekek. Baja város szomszédságában levő Rém-Borota pusztá határában borzalmas szerencsétlenség történt. Deák János földmunkás két apró gyermeke esett a szerencsétlen véletlenek áldozatául. Deák és felesége mult szombaton reggel elmentek hazulról a napszámot megkeresni s két gyermeküket, Jani nevű négy éves és Márton nevű két éves fiát a kis konyhában hagyták. Dél felé történhetett, mi okból, még eddig megállapítva ninesen, hogy a gyulékony anyagokból összetakolt vískóban tűz keletkezett s délutánra, anélkül, hogy valakinek tudomása lett volna róla, az egész házikó porrá égett. Mire Deáék hazaértek, lakásuk és gyermekeik helyett hamut és néhány megszenesedett emberi esontmaradványt találtak. A szerencsétlen gyermekek szénne égett végtagjai heverték szanaszét az üszkők között. A törvényszéki vizsgálatot megejtették, de a szerencsétlenség okát megállapítani megközelítőleg sem lehetséges, valószínű azonban, hogy a kisebbik fiu, aki mindkét szemére vak volt, idézte elő valami gyulékony anyaggal a tűz keletkezését.

Óvakodjunk a legyektől. Szinte megdöbbentő a most uralkodó nagy hősségben napról-napra szaporodó légsereg közepette az alább közölt két baleset. — A mult vasárnap Mozsorban Tubics Tivadar odavaló gazdát megcsipte egy légy s mert a rohamosan fel-lépő színes daganat hozzátartozóit mintegy figyelmeztette a legrosszabbra, a betegét bevitték Újvidékre, hol azonban értésükre adták, hogy a vérmérgezés oly előrehaladott állapotban van, hogy segítség ninesen. Haza-vitték s alig érkeztek meg, Tubics Tivadar meghalt. — A másik eset a következő: A mult csütörtökön Schiró János rudolfsgnádi mérszárost megcsipte egy bizonyára dögről került légy s a szerencsétlen embernek feje rövidesen a felismerhetlenségig eltorzultan iszonyu nagyra dagadt fel. Azonnal bevitték a nagybeeskereki közkórházba, hol operációt végeztek rajta, de életéhez alig van remény. Óvakodjunk a legyektől!

Gyilkos villámcsapás. A napokban Nagybaracska községben a villám lesújtott Gyenes Péter gazda kertjébe és ennek két leányát megölte.

Százezer kilométeres gyaloglás. Nem mindennapi sport-feladatra vállalkozott pár esztendővel ezelőtt egy Allen Mark nevű angol mérnök, aki 1900. augusztus havában fogadott, hogy 1907. augusztusig, tehát hét év alatt 100,000 kilométert jár be gyalog. A vállalkozó szellemű mérnök alighanem meg is nyeri fogadását, mert máris a legnagyobb részét megtette az utnak s feladatát a legjobb kondícióban végzi.

A kesergő műórás. A reklámhajtásáról és későbbi manipulációjáról hírhedté vált szabadkai műórás, kinek reklámjellegű: „Hires ember Czeizler Lipót — chronometer s műórás” egy év előtt elárassította az egész várost s aztán, mikor több mint száz embert becsapott, a fogházba került. Czeizler vizsgálati fogsága alatt öngyilkossági kísérletet követett el, de felépült s azután ideiglenesen szabadlábra helyezték. Szombaton kellett volna jelentkeznie büntetésének kitöltése végett, de a romantikus hajlamu fiatal bűnös ezuttal is feltűnésre vágyott, hogy beteljesüljön, mint annak idején reklámverseiben ő maga megírta: „elbeszélnek egyről-másról, Czeizler Lipót műórásról.” Kiment tehát a halasi uti zsidó temetőbe s ott, miután néhány lapot teleírt újabb lírai zengeményekkel, egy miniatúr revolverrel a szive tájékába lőtt. Aztán, mint aki jól végezte a dolgát, a revolvert zsebre vágta s lesétált a rendőrkapitánysághoz, hol az ügyeletes rendőrkapitány előtt a következő szavakkal jelentkezett: „Kapitány ur, panaszom van.” A kapitány kérdésére, hogy mi baja van, elmondta, hogy revolvert vásárolt, de nem jól működik. Ekkor azonban már a kapitány észrevette, hogy a lírikus óras ingadozik s mikor leültették, vették észre, hogy véres a ruhája s hogy meg van sebezve. Azonnal a mentőkért küldtek, akik a sebet bekötötték s azután a kórházba szállították. Minthogy azonban a golyó nemesebb részeket nem sértett meg s a bőr alatt akadt fenn, a kórházból visszahozták s a törvényszéki rakókórházba szállították, ahol néhány nap alatt fölgögygyl s azután megkezdte a reá mért büntetésének kitöltését.

Szülők figyelmébe. Értesítem a t. szülőket, hogy a közelgő iskolai idényre I. vagy II. gimn. oszt. tanulókat teljes ellátásra elfogadok és gondos felügyeletért kezeskedek. Répits István Zomborban (Ipartestületi ház) az Erzsébet-ligettel szemben.

Szülők figyelmébe. Jó házból való iskolai tanulókat az 1905—906. tanévre teljes ellátásra elfogad és gondos felügyeletért kezeskedik Proll Ferenc Zomborban Csihás Benő-utca 59. szám.

Szülők figyelmébe. Szegeden Tarján (Trischler) Péter templomter 5. sz. a piarista gimnáziumhoz közel, egy I. II. vagy III. osztályu tanulót teljes ellátásra elfogad és gondos felügyeletért kezeskedik.

Egyéves önkéntesek részére egy teljes ruházati felszerelés kéz alatt jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Művészet — Irodalom.

Szerkesztő-változás. Nagy Miklós, a „Vasárnapi Ujság” szerkesztője augusztus 1-én megvált szerkesztői tisztétől. Negyvenkét év óta dolgozott e lapnál, s 1867 februárja, tehát több mint 38 év óta működött, mint a „Vasárnapi Ujság” és melléklapjai szerkesztője. Most előrehaladt kora és egészségi állapota kétszerte, hogy nyugalomba vonuljon. A lapok szerkesztésében azonban mint munkatárs, sok évi tapasztalatainak felhasználásával tovább is közre fog működni.

A „Vasárnapi Ujság” szerkesztését Nagy Miklós távozásával Hoitsy Pál vette át mint felelős szerkesztő. A „Vasárnapi Ujság” most megjelent száma a szerkesztő-változás alkalmából részletesebb közleményekben méltatja Nagy Miklós szerkesztői működését.

Nagy Miklós az élő legrégebb magyar hírlapírók és szerkesztők egyike. 1840-ben született, mint Nagy Ferencnek, a kolozsvári ref. főiskola bölcészettanárának s jeles gazdasági írónak fia. 1860-tól 1864-ig a budapesti egyetemen végezte a jogi tanulmányokat. Már fiatalon kezdett irodalmilag működni, cikkeket írt az akkori lapokba: különösen a „Vasárnapi Ujság”-ba írt életrajzi és történeti dolgozatokat s e lapnak nem sokára segédszerkesztője, Pákh Albert 1867 februárjában bekövetkezett halála után pedig felelős szerkesztője lett.

Hosszu szerkesztői pályáján a magyar hírlapirodalomban páratlanul mondható tevékenységet fejtett ki. Főlapját, a „Vasárnapi Ujság”-ot nemcsak életben bírta tartani egy emberöltőnél hosszabb időn át, a közélet, a művelődési viszonyok, a közönség kívánalmai s oly nagy mértékű változásainak, fejlődésének közepette, hanem fokozatosan mind magasabb színvonalra emelte, a lap lépést tartott a magyar kultúra nagy fellendülésével, mely az utóbbi négy évtized alatt végbement. Szerkesztette máig s a „Magyar Gazda” című mezőgazdasági és kertészeti mellékklappal bővítette a „Politikai Ujdonságok”-at, megalapította s virágzásra emelte a „Képes Néplap” és a „Világkrónika” című népies jellegű képes hetilapokat. Mind e lapok s köztük különösen a „Vasárnapi Ujság” Nagy Miklós gondos kezei alatt tartalmukban s kiállításuk szépségében folyvást gyarapodtak. A „Vasárnapi Ujság” szolid irányával, magyarosságával, hazafiasságával a magyar családok kedvelt lapja lett, közleményeinek lelkiismeretes gondossága révén pedig már is sokat használt forrásmunkája a történeti kutatásnak.

Ezen kívül Jókai Mór mint főszerkesztő mellett Nagy Miklós szerkesztette a Rudolf trónörökös kezdeményezésére megindult „Az Osztrák-Magyar monarchia irásban és képből” című nagy honismertető vállalat magyar kiadását, melynek nyolc nagy kötetében jelent meg hazánknak eddigelé legtűzetesebb s legkimerítőbb ismertetése, mintegy másfél ezer eredeti fametszelű rajzzal.

1887-ben Nagy Miklós egyik főszerkesztője volt a „Segítség”-albumnak, mely a magyar irodalomban szinte példátlan összeget, több mint 50,000 forintot jövedelmezett Eperjes, Nagykároly és Torockó tűzkárosultjai javára.

Legjobban mutatják Nagy Miklós szerkesztői munkásságának példátlanul nagy terjedelmét a következő számok: szerkesztette a „Vasárnapi Ujság” 38 kötetét (évfolyamát), ugyane lap füzetes kiadásának, a „Képes Folyóirat”-nak 37 kötetét, a „Politikai Ujdonságok” 38 kötetét, a „Képes Néplap” 32 kötetét, a „Világkrónika” 28 kötetét: „Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képből” 21 kötetét és ifjabb éveiben a „Magyarország képekben” című honismertető munka 2 kötetét. Összesen tehát, beleszámítva a „Vasárnapi Ujság” három nagy karácsonyi albumát, 199 kötet jelent meg szerkesztése alatt, — valamenyi illusztrált és oly nagy terjedelmű, hogy több ezerre menő rendszer nagyságu kötetet tennének ki. S ezeknek mondhatni, nincs oly lapja, mely Nagy Miklós szerkesztői kezén keresztül ne ment volna.

Nagy Miklós mint szerkesztő fáradhatatlansága, leleményessége s kivált jó ízlése, tapintata által tünt ki. Éles szemmel fedezte fel s küszöbölt ki közleményeiből még a kisebb hibákat is, s gyarlón előadott dolgozat is, ha különben néhány érdekes adatot tartalmazott, kerek egészszé alakult át szerkesztői műhelyében. A fősúlyt a közlemények eredeti voltára, a magyar tárgyú illusztrációkra, a hang és szellem szoliditására s az irodalmi forma magyaros művészetére fektette. Az általa szerkesztett vállalatoknak a legjelesebb írók hosszu sora volt munkatársa. A régi irodalomnak, míg a sajtó és az irodalmi termelés nem fejlődött ki a mai mértékig, alig volt kiválóbb írója, a ki ne lett volna munkatársa s az újabb és legújabb nemzedéknek is számos jelese dolgozott állandóan lapjaiban: nem egy van köztük, aki itt lépett fel először. A magyar illusztráló művészet fejlődésében is jelentékeny feladatot töltöttek be az általa szerkesztett vállalatok, melyeknek a legkitűnőbb művészek voltak munkatársai.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénabaa és szalmában közepes behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.00—3.00, muhar 3.40, alomszalma 1.60, zsupszalma 1.80, szecska 2.50 kor. per 100 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3.00—3.40, préselt szalma 1.60—1.80 kor. per 100 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaművek: zab 6.40—6.60, tengeri 8.30, rozs 6.50, árpa 6.40 kor. 50 kilónként.

Baromfi kiállítás Pancsován.

A baromfitenyésztés ma már jelentékeny jövedelmi forrást képez, úgy a nagy, mint a kisgazdáknak. Évente körülbelül 80 millió korona jön be az országba a kivitt baromfiak és baromfitermékek révén. Hogy azonban tényleg jövedelmezzen a szárnyasok tenyésztése, bő szakismeretek és a fajtáknak helyes megválasztása elkerülhetlenül szükséges. A baromfitenyésztők országos egyesülete gróf Teleky Józsefné elnöklete alatt a földművelésügyi kormány támogatásával terjeszti is a szakismereteket évente rendezett szakelőadásaival és kiállításával. Az idén Pancsován szeptember hó 8—9—10-én rendez nagy baromfikiállítást és tenyészbaromfivásárt, amelyen a kiállított baromfiak sok és magas díjakat nyerhetnek, a megfelelő fejlett nagytetű állatokat az állam cserebaromfi kiosztás céljaira meg is vásárolja. A kormány t. i. évente több ezer baromfit oszt ki csere utján a gazdaközönség körében, ha ez iránt kellő időben folyamodnak. Tekintettel azon fontos köz- és magángazdasági érdekre, amely a baromfitenyésztésnek minél szélesebb körben, minél nagyobb arányokban való felkarolásában rejlik, nagybecsű figyelmébe ajánljuk tisztelt olvasóinknak az érdekes kiállítást. Felvilágosításokkal készségesen szolgál a fenti egyesület titkári hivatala Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek) I. 10.

Szerkesztői üzenetek.

Györgyike verselménye bizony még gyöngike. Hozzá képest a méhzümmögés — bár nekünk csak oly érthetetlen — felséges zene. Egyelőre ne zümmögjön tovább, hanem fejlődjék.

HIRDETÉSEK.

727. sz. kig. 1905.

Hirdetmény.

Nemesmilitics községe jogerős határozattal egy artézi kut furását határozván el, miért is a folyó évben végrehajtandó munkák biztosítására nézve nyilvános pályázatot hirdetünk 6000 koronában megállapított költség-előirányzati összeg mellett.

A szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok **folyó évi augusztus hó 13-ik napjának d. e. 10 órájáig** adandók be Nemesmilitics község jegyzőjénél s ugyanott a részletes feltételek bármikor megtekinthetők.

A szóbeli árlejtés **f. évi augusztus hó 13-án d. u. 4 órakor** fog a község-ház tanácstermében megtartatni.

Nemesmilitics, 1905. augusztus 7-én.

Waisz György, **Horváth Gyula,**
jegyző. 2-1 bíró.

1497. szám.

1905.

Pályázati hirdetmény.

Dunabölkény község alulírott előjárósága részéről ezennel pályázat nyitattik a leköszönés folytán üresedésbe jött községi rendőri állásra. Ezen állással a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetendő évi 500 korona fizetés van egybekötve. Ruházatról a rendőr gondoskodik, a felszerelést a község adja.

Szabályszerűen felszerelt folyamodványok **1905. évi augusztus hó 15-ig** alulírott előjárósághoz nyújtandók be.

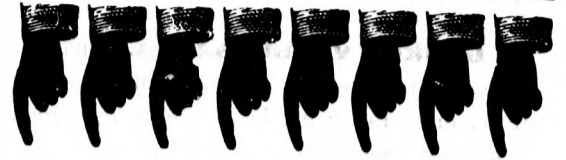
Dunabölkény, 1905. augusztus 1-én.

Diks Lajos, **Helmlinger Adám,**
jegyző. 2-1 bíró.

Egyéves önkénteseknek,
valamint **tűzoltóknak** egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad

Knipl János,

6-3 polgári és egyenruha szabó
Zombor, bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Tanárok és orvosok kiválóképen a **világhírű****Hercules-sört**

ajánlják **álmatlanság** és **vérszegénység** ellen; mint táp-dús erősítő **tüdőbetegeknek** és **gyengélkedőknek.**

A **HERCULES-SÖR** egyedüli elárusító helye Zombor és környéke részére:

Weidinger S. és Zs. cég,
ZOMBOR.

10-3

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

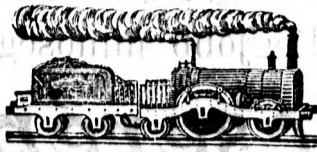
TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

1905

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ERVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.		
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55	10.00	
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52	6.37	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31	
	2.47	5.36			7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50			
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42			
	4.25	7.35	1.38	Vaskút		8.53	2.59	6.26			
	4.51	8.00	2.01	Gara		8.32	2.37	6.00			
	5.09	8.17	2.16	Pigycsa		8.17	2.17	5.35			
	5.37	8.45	2.39	Sztanisics		8.00	1.57	5.12			
	5.56	9.03	2.56	Gákova		7.36	1.28	4.40			
	6.15	9.22	3.14	Nenadics		7.15	1.08	4.16			
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	1.25	4.05			
2.25	6.51		3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00		
2.31	6.57		3.57	Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52		
2.41	7.07		4.07	Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41		
2.50	7.16		4.16	Zsárkóvár		5.56	10.56		6.32		
3.06	7.30		4.30	Ó-Sztapár		5.42	10.42		6.15		
3.35	7.49		4.49	Bresztovác		5.27	10.28		5.51		
4.05	8.10		5.12	Hódság		5.02	10.02		5.21		
4.46	8.35		5.37	Parabuty		4.43	9.45		4.43		
5.00	8.49		5.51	Paraga		4.22	9.25		4.10		
5.40	9.16		6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	4.04	9.09		3.26		
5.54	9.30		6.23	Bulkesz		3.50	8.55		3.11		
6.16	9.45		6.38	Petrovács-Glozsán		3.39	8.44		2.59		
6.50	10.10		7.03	Futtak		3.10	8.16		2.20		
7.13	10.31		7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.45	7.51		1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35		
5.25	2.26		7.25	Tavankut		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.13	8.23		Szóna			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03		
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
	4.40	1.32		ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21		érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
	8.56	6.28		érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.08			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Jarek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.28			
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
	6.37	5.10		ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01				
	7.00	5.38		érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
	7.05	5.50		ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
	7.31	6.24		Káty		5.06	2.15				
	7.42	6.38		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
	7.57	7.00		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
	8.11	7.18		Vilova—Gardinovec		4.04	1.26				
	8.24	7.34		Lok		3.48	1.14				
	8.37	7.50		érk. TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.		
	6.59	6.10		ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30				
	7.21	6.33		Telecska		5.26	5.09				
	7.42	6.58		Kula		5.14	4.57				
	7.53	7.09		Béla-puszta		4.50	4.37				
	8.06	7.28		Torzsa		4.37	4.26				
	8.32	7.57		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07				
	8.49	8.15		Szilbás		3.51	3.43				
	9.21	8.41		GAJDOBRA		3.39	3.31				
	9.53	9.13		érk. PALÁNKA	ind.	2.55	2.45				

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51	7.53	12.12	
3.22	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33	Rószke		6.51	10.40	2.37	7.39	11.57	
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49	HORGOS		6.38	10.28	2.25	7.27	11.44	
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04	Királyhalom		6.25	10.16	2.13	7.15	11.31	
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25	Palics		6.13	10.05	2.02	7.04	11.18	
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk. SZABADKA	ind.	6.00	9.54	1.51	6.53	11.05	

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő újjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felfelé lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Pályázat.

A katymári róm. kath. népiskolánál egy magyar-német tannyelvű tanítói állásra, mely ez idő szerint csak ideiglenesen fog betöltetni, pályázat hirdetik. Ez állomás javadalma 800 kor. fizetés és 160 kor. lakbér. A megválasztandó köteles lesz az iskolaszék által kijelölendő osztályban a mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani. Lehetőleg zenében jártas férfiak és nők pályázhatnak, akik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve **f. évi augusztus hó 20-ig** ns. és ft. Klanszky Ferenc apát-esperesplébánoshoz Jánoshalmára küldjék. Ha nőtanító választatik, köteles lesz az iskolás leánykákat a női kézimunkában kioktatni. Az ideiglenesen megválasztott tanító fizetését állása elfoglalása napjától huzza, ami iránt értesítést veendő. 2-2

Legjobb minőségű, tűzmentes agyagból készült

cserépkályhákból

nagy raktárt rendeztem be, melyben a legkényesebb igényeket is kielégítő, izléses **cserépkályhák** kaphatók minden színben (fehér, krém, lazac, borsóöld stb.).

Az általam szállított kályhák minőségeért és a színek tartósságaért teljes szavatosságot vállalok és bőséges raktáramat a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

A javításokért írásbeli jótállást vállalok.

Simatics Mihály

agyagkályhakészítő

ZOMBOR, Szóntai-út 213. és Géza-utca 267. szám (saját ház).

6-2

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jeléül.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és diszműbádogos.

20-19

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezetű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** db van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközöltenek. * Régi permetezők becsereíltetnek. * Kölcsönképen használatra jó szerkezetű permetezők kiadatalnak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út 11.

ZOMBOR, Bajai-út 11.

BACSKA.

2 évi jótállás!!

Minden darabért

↳ ↪ Viszontelárúsítóknak külön megegyezés. ↩ ↪